

Transformatieplan West – Brabant West: koersvast, op weg naar verbinden!

Wie is de regio West-Brabant West?

In 2015 is er een nieuwe Jeugdwet in werking gegaan. Hiermee werden gemeenten verantwoordelijk voor het hele jeugdstelsel. De 9 gemeenten van West-Brabant West (Bergen op Zoom, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert) zijn gaan samenwerken om zorg voor jeugd te kunnen bieden.

De 9 gemeenten hebben in 2013 gezamenlijk met vertegenwoordigers van ouders, jeugd en zorgaanbieders een visie opgesteld. Deze visie: het Jeugdbos laat zien hoe kinderen en jongeren in West-Brabant West veilig en gezond kunnen opgroeien. De Jeugdbos-visie is de basis voor al het jeugdzorg-beleid van de 9 gemeenten sinds de decentralisatie van de jeugdzorg in 2015. In 2017 hebben we met partners de visie herijkt en herbevestigd.

Een visie inzichtelijk maken gaat het best met beeld. Daarom hebben we een korte video van de visie Jeugdbos gemaakt. Deze video laat in **vier minuten** zien hoe jeugdzorg er in de visie Jeugdbos uitziet.

→ [Klik hier](#) voor de video: Het Jeugdbos – Handel alsof het je eigen kind is.

De visie is door de 9 gemeenten uitgewerkt in een gezamenlijk Beleidsplan Zorg voor Jeugd West-Brabant West (2015-2017). Dit beleidsplan gaf kader voor het inrichten van een nieuw jeugdstelsel. Bij de evaluatie in 2017 bleek dat de visie nog steeds wordt omarmd en dat we een goed functionerend jeugdstelsel hebben opgezet. Dit bleek uit de reacties van partners die wij hebben ontvangen via vragenlijsten, discussietafels en evaluatiebijeenkomsten. Deze reacties zijn ook input voor het nieuwe beleidskader zorg voor jeugd 2018 – 2021. Dit nieuwe beleidskader is in het voorjaar 2018 in de afzonderlijke 9 gemeenteraden vastgesteld en geeft kader voor de komende periode. Dit beleidskader is als bijlage bijgevoegd.

Beoordelingscriteria

1. Regionaal expertteam ✓

In de regio West-Brabant West (WBW) is sinds 1 januari 2015 een regionaal expertteam georganiseerd. Dit team heeft specialistische expertise uit de verschillende domeinen binnen de jeugdzorg. Het expertteam ondersteunt jeugdprofessionals bij de (snelle) doorgeleiding naar specialistische zorg. De coördinatie van het expertteam is ondergebracht bij Spr!ng. Spr!ng is de leverancier van de jeugdprofessionals voor de toegangsteams in de regio. Op dit moment wordt het expertteam verder doorontwikkeld zodat dit team blijft aansluiten bij de behoefte van de lokale toegangen.

2. Wachtlijsten ✓

In de gesloten overeenkomst met zorgaanbieders is opgenomen dat de gemeente geen wachtlijsten accepteert tenzij de gemeente hiervoor uitdrukkelijk toestemming heeft

verleend. In het geval van wachttijden is het aan de zorgaanbieder om een oplossing te bieden tenzij deze wachttijd acceptabel zijn voor jeugd, ouders en gemeente.

3. Meerjarige inkoopcontracten ✓

De regio WBW heeft overeenkomsten niet vrij toegankelijke zorg gesloten voor de periode 2018 – 2021.

4. Contract is vertaald naar uitvoeringsvariant Informatievoorziening sociaal domein ✓

Doel van de regio is om een volkomen transparant en ‘kinderlijk eenvoudig’ systeem te maken, dat ook recht doet aan de complexiteit van de inhoud van zorg. In 2016 is de regio daarom overgestapt op outputbesteding met vastgestelde tarieven en inregeling van het iJW berichtenverkeer.

Visie op door ontwikkeling lokale teams ✓

In het beleidskader zorg voor jeugd 2018 – 2021 wordt aangegeven hoe we de lokale teams en het totale stelsel willen doorontwikkelen. De kern van de doorontwikkeling is verbinden van domeinen en versterken van rollen en verantwoordelijkheden. Het beleidskader geeft in 5 next steps weer hoe de regio dit wil bereiken.

Het transformatievoorstel:

“zicht op veiligheid”

Dit transformatievoorstel raakt nagenoeg alle actielijnen uit het actieplan “zorg voor jeugd” maar is toegespitst op het onderdeel veiligheid (actielijn 5):

1. Betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen
2. Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien
3. Alle kinderen de kans bieden zich te ontwikkelen
4. Kwetsbare jongeren beter op weg zelfstandig te worden
5. Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt
6. Investeren in vakmanschap

Doel

Jeugdigen hebben het recht om in veiligheid op te groeien, zichzelf op een gezonde manier te ontwikkelen en actief deel te nemen aan de samenleving. Helaas is dat niet altijd de realiteit. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de veiligheid van hun jeugdigen. Het komt voor dat ouders – al dan niet opzettelijk – die veiligheid niet kunnen bieden. Wanneer er sprake is van een onveilige situatie hebben we als gemeenten samen met betrokken organisaties de plicht om deze situatie zo spoedig mogelijk te herstellen. Dit door tijdig te signaleren, zicht op veiligheid te organiseren en actie te ondernemen om de veiligheid te herstellen. Uiteindelijk met als doel om te komen tot duurzame borging en een “gezonde” ontwikkeling in een veilige omgeving.

Dit doel gaan we bereiken door te investeren op 4 sporen.

Spoor 1: signaleren en preventie

Het krijgen van zicht op veiligheid start met vroegtijdig signaleren. Dit houdt in dat we de aanpak gaan verbeteren door met onze ketenpartners en professionals afspraken te maken over het herkennen van signalen, hoe te om te gaan met deze signalen en welke actie wordt ondernomen. Het landelijke actieplan “geweld hoort nergens thuis: aanpak huiselijke geweld en kindermishandeling” dient hiervoor als input.

De lokale toegangen hebben samen met andere veiligheidspartners zoals gecertificeerde instellingen, raad voor de kinderbescherming en Veilig Thuis een belangrijke rol in het stimuleren van signaleren en het oppakken van signalen en hierop actie ondernemen. We organiseren een vloeiend proces van opschalen waarbij er heldere afspraken zijn tussen onze veiligheidspartners (VTWB – GI's – RvdK) en het lokale team. Verder zorgen we ervoor dat professionals worden versterkt zodat zij outreachend werken en signalen over geweld en mishandeling / ontwikkelingsbedreiging bespreekbaar maken.

Als regio werken we aan een regionale agenda met ambities en doelstellingen welke lokaal zullen worden geïmplementeerd.

Spoor 2 Crisis

Waar mogelijk moet een crisis voorkomen worden. Daar waar toch een crisis ontstaat, kan dit ook het moment zijn om een verandering of doorbraak te creëren in een traject en is het belangrijk hier meteen op in te zetten. Door vanaf de eerste crisisinterventie meteen aandacht te hebben voor datgene wat de crisis veroorzaakt bij de jeugdige en het gezin, dan wel wat de in stand houdende factoren zijn, biedt dit de mogelijkheid om efficiënt de juiste zorg in te zetten. Dat vergt intensieve inzet, een systemische benadering en oog voor alle levensgebieden. Zo veel mogelijk in het gezin om een uit huisplaatsing van een jeugdige te voorkomen. Tijdens de crisis wordt – indien nodig - gewerkt aan een snelle toeleiding naar reguliere zorg, dan wel aan de motivatie om de in stand houdende factoren op te heffen

De 9 gemeenten wil crisis herpositioneren binnen het totale sociale domein. Gemeenten en partners stellen hiervoor een visie op gericht op de organisatie van integrale crisiszorg en spoedhulp 0 tot 100+. Onderdeel van deze visie zijn:

- De organisatie van een meldpunt
- De organisatie van de crisisinterventie en spoedhulp
- Taken en verantwoordelijkheden

Spoor 3: Jeugdige beter beschermen

Doel is dat kinderen in een veilig en gezond opgroei- en opvoedklimaat zich optimaal kunnen ontwikkelen. Realisatie hiervan gebeurt onder andere door het bieden van meer continuïteit in de ondersteuning van gezinnen met problemen ten aanzien van de veiligheid in de opvoeding. Deze continuïteit realiseren we door een andere, intensievere, samenwerking

tussen alle betrokken professionals in een nieuw te vormen veiligheidsteams. Doel van deze teams is het verkorten van de veiligheidsketen.

De veiligheidsteams worden gevormd door medewerkers van de lokale toegangsteams, Gecertificeerde Instellingen en Veilig Thuis, die in nauwe verbinding met de Raad voor de Kinderbescherming en de Veiligheidshuizen toezien op het veilig opgroeien van kinderen, en daar waar dat niet gebeurt, de veiligheid helpen te herstellen en borgen.

Door een betere verbinding tussen het lokale veld en de jeugdbeschermingsketen creëren we een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de veiligheid van het kind. Vanuit deze verantwoordelijkheid is helder wie wat doet en wie toezicht houdt op de veiligheid. Door in- en uitvoegen van expertise kunnen ingrijpende maatregelen voorkomen worden.

Naast de veiligheidsteams richten wij ons op een aanpak rondom vechtscheiding. Dit wordt opgepakt samen met de rechtbank en de andere jeugdzorgregio's in het arrondissement Zeeland West – en Hart van Brabant. Doel is te komen tot een sluitende aanpak. Elke jeugdzorgregio ontwikkelt een aanpak passend bij de regionale visie en inrichting van het stelsel.

Tot slot willen we binnen de jeugdstrafketen samenwerkingsafspraken maken en een gezamenlijke werkagenda opstellen met als doel te voorkomen dat jeugdigen in aanraking komen met politie en justitie. In de gevallen waarbij dit niet te voorkomen is wordt er gewerkt aan het verkorten van de keten en het borgen van de beschermende factoren om recidive te voorkomen en criminogene factoren te beperken.

Spoor 4: Duurzaam herstel en borgen van veiligheid

Om onveilige situaties voor de jeugdige in de toekomst te voorkomen is het opheffen van de risico's en ontwikkelingsbedreigingen van essentieel belang. Alleen zo kan worden gewerkt aan een duurzaam herstel. Om dit te bereiken is resultaatgerichte samenwerking door professionals rondom de jeugdige en het gezin noodzakelijk. De jeugdige en het gezin maken met de professionals en het sociale netwerk afspraken en formuleren concrete toetsbare doelen die betrekking hebben op de veiligheid, op het herstel van het trauma en het herstel van het dagelijks functioneren van de jeugdige en het gezin. Deze doelen komen in een integraal (gezins)plan, waarbij duidelijk is wie toezicht houdt op de veiligheid. Het veiligheidsteam is verantwoordelijk voor het tot stand komen van dit plan, zij houden toezicht op het realiseren van het plan met haalbare doelen die bijdragen aan het borgen van de veiligheid.

Daarnaast gaan we de Jeugdzorgplus verbinden aan de lokale toegang. Dit gaan we allereerst realiseren door een verkenning hoe dit mogelijk is. Het primair doel is de jeugdzorgplusplaatsingen terug te dringen. Daarom willen we de deskundigheid van JeugdzorgPlus-organisaties vroegtijdig inzetten om gesloten plaatsingen zoveel mogelijk te voorkomen. Mocht het toch nodig zijn, dan moet de gemeentelijke zorg voor en na de plaatsing afgestemd zijn op de JeugdzorgPlus-opname zodat die naadloos in elkaar over gaan.

Resultaat:

Wij verwachten door het investeren op deze 4 sporen de volgende resultaten te behalen:

- Minder voortijdige schooluitval
- Minder jeugdigen die een strafbare feiten plegen
- Minder uithuisplaatsingen
- Minder en/of kortdurende plaatsingen binnen Jeugdzorgplus
- Minder meldingen huiselijk geweld en kindermishandeling
- Minder vraag naar recidiverende duurdere/ hoogcomplexere zorg.
- Meer gezinnen die op eigen kracht en met behulp van hun netwerk veiligheidsproblemen oplossen.
- Verkorten duur jeugdbeschermingsketen

Te betrekken partijen:

Het realiseren van deze 4 sporen zijn diverse partners betrokken zoals gemeenten in West-Brabant West, andere jeugdregio's zoals West-Brabant Oost en Hart van Brabant, Veilig Thuis, Gecertificeerde Instellingen, Raad voor de Kinderbescherming, Rechtbank, Gecertificeerde instellingen, Algemeen Maatschappelijk werk, kinderopvang, onderwijs, jeugdgezondheidszorg, huisartsen, Veiligheidshuizen en jeugdzorgaanbieders .

Eindproduct:

Als overdraagbaar eindproduct levert de regio West-Brabant West binnen elk spoor een plan van aanpak op dat als input kan dienen voor andere regio's.